

## MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRETİM ELEMANLARININ UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE UYUMLARININ İNCELENMESİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

### AN INVESTIGATION OF THE ADAPTATION OF ACADEMICIANS WORKING IN THE VOCATIONAL SCHOOLS TO THE DISTANCE EDUCATION PROCESS: A QUALITATIVE RESEARCH

Hasret ÖZTÜRK <sup>1</sup>

---

Başvuru Tarihi: 12.10.2020 Yayına Kabul Tarihi: 15.12.2020 DOI: 10.21764/maeuefd.808846  
(Araştırma Makalesi)

---

**Özet:** Bu çalışmanın amacı Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının, Covid-19 küresel salgınının etkisiyle uzaktan eğitime ani geçiş sürecindeki uyumlarının incelenmesidir. Çalışmada öğretim elemanlarının deneyimlerini ortaya koymaya çalışan nitel yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Bu doğrultuda çalışma grubunu Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi meslek yüksekokullarında görev 10 öğretim üyesi ve 10 öğretim görevlisi oluşturmaktadır. Çalışma grubundan elde edilen analizler sonucunda öğretim elemanlarının uyumlarının farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

**Abstract:** This study aims to investigate the adaptation of the academicians working in vocational schools of Burdur Mehmet Akif Ersoy University to the sudden transition to distance education due to Covid-19 pandemic. The phenomenological design, one of qualitative studies, was used to reveal the experiences of the academicians working in vocational schools in this study. Accordingly, the study group consists of ten assistant professors and ten instructors who work in vocational schools of Burdur Mehmet Akif Ersoy University. In conclusion, it was found that the adaptation of the academicians of vocational schools differed from each other.

Anahtar Kelimeler: *Covid-19, Uzaktan Eğitim, Öğretim Elemanları, Uyum*

Key Words: *Covid-19, Distance Education, Academicians, Adaptation*

---

<sup>1</sup> Dr. Öğr. Üyesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, [hozturk@mehmetakif.edu.tr](mailto:hozturk@mehmetakif.edu.tr), ORCID ID: 0000-0001-9111-4844

## Giriş

İnsanlık tarihi boyunca ortaya çıkan küresel ölçekteki salgın hastalıklar, ekonomik, sosyal, kültürel alanlar (Akça ve Tepe Küçüköğlü, 2020) ve eğitim alanında birçok olumsuz etkiyi de beraberinde getirmiştir (Çakın ve Külekçi Akyavuz, 2020). 2019 yılı sonlarında Çin’de ortaya çıkan ve kısa bir sürede tüm dünyaya yayılan Covid-19 salgını da bunlardan birisi olarak başta Çin olmak üzere tüm ülkelerde toplumun hemen hemen bütün alanlarında etkisini hissettirmeye başlamıştır (Üstün ve Özçiftçi, 2020). Hastalığın yayılımını azaltmak amacıyla ortaya konan sosyal mesafe ve karantina uygulamaları toplumsal etkinlikleri yavaşlatmış ekonomik, sosyal faaliyetler ve eğitim faaliyetlerini önemli ölçüde kesintiye uğratmıştır (Soylu, 2020). Sosyal mesafenin korunması, salgının yayılım hızını azaltmak amacıyla kamu kuruluşlarında esnek, dönüşümlü ve uzaktan çalışma sistemi hayata geçirilmiştir. Aynı amaçla ülkeler eğitim-öğretim yöntemlerini değiştirmek zorunda kalmıştır. Bu değişim ağırlık olarak uygulanmakta olan örgün yüz yüze eğitimden, mücbir sebebe dayalı uzaktan eğitime ani geçiş şeklinde olmuştur (Can, 2020).

Türkiye’de 11 Mart 2020’de Covid-19 ilk vakasının tespiti ile birlikte Milli Eğitim Bakanlığı ilk ve ortaöğretim kurumlarında 16 Mart geçerli olmak üzere yüz yüze eğitim sistemine bir hafta ara verilmesine ve sonrasında 20 Marttan itibaren uzaktan eğitim sistemine geçilmesine karar vermiştir (Soylu, 2020). Yine ilk vakanın görüldüğü tarihlerde 16 Mart 2020’den geçerli olmak üzere yükseköğretim kurumlarında üç hafta süre ile eğitim - öğretime ara verilmiştir. Küresel salgının seyri ve vaka artışları gözetilerek 20 Mart 2020’de Yükseköğretim Kurulu Başkanı, üniversitelerde 2019-2020 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında yüz yüze eğitim öğretimin yapılamayacağını ve eğitim - öğretim sürecinin sadece uzaktan eğitim, açık öğretim ve dijital öğretimle sunulamayacak program ders ve uygulamalı derslerin yaz aylarında tamamlanacağını açıklamıştır (Can, 2020). Bu karar ve açıklamada üniversite öğrencilerinin barındığı devlet yurtlarının zorunlu karantina yurdu olarak kullanılması da etkilidir. Uzaktan eğitime geçiş gerek yükseköğretim kurumlarını gerekse insan kaynaklarını hazırlıksız yakalamıştır (Bakioğlu ve Çevik, 2020). Şöyle ki kurumların uzaktan eğitime uygun teknik alt yapısının ya yetersiz olması ya da hiç olmaması kurumları; ders veren akademik personelin ise ağırlıklı bir kısmının uzaktan eğitim yöntem ve tekniklerine yabancı olması (tecrübesizliği) ile uzaktan eğitim yöntemine uygun materyal eksikliği insan kaynaklarını bir hayli zorlamıştır (Kurnaz ve Serçemeli, 2020).

Bu kapsamda çalışmanın amacı, küresel salgın nedeniyle uzaktan eğitime ani geçiş sürecinde Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının uzaktan eğitime uyum deneyimlerinin belirlenmesidir. Ayrıca çalışmada elde edilen verilerin gelecekte ortaya çıkabilecek benzer krizlere karşı stratejik planlara katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

### **Mesleki Eğitim ve Türleri**

Mesleki eğitim, ülkelerin rekabet gücünün artırılmasında, kalite odaklı, eğitim-istihdam ilişkisine dayalı, sürdürülebilir büyümenin sağlanmasında, kaynakların etkin ve verimli kullanılmasında, hem özel sektör hizmetlerinin hem de kamu hizmetlerinin hızlı, etkin ve verimli sunulmasında önemli bir faktördür (Mesci ve Uzunbacak, 2019).Türkiye’de ön lisans düzeyinde mesleki eğitim verilmesine ilk defa 1974-1975 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde yaygın eğitim kurumlarında başlanılmıştır. 1981 yılında Yükseköğretim Kurulu’nun kurulması ile ön lisans düzeyinde eğitim veren meslek yüksekokulları 1982 yılında 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Yükseköğretim Kurulu’na bağlanmıştır (Mesci ve Uzunbacak, 2019; Örs, 2003).

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun Tanımlar başlıklı 3. maddesinin 1. fıkrasının (i) bendinde meslek yüksekokulları *“Belirli mesleklere yönelik nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan, yılda iki veya üç dönem olmak üzere iki yıllık eğitim öğretim sürdüren, önlisans derecesi veren bir yükseköğretim kurumudur.”* şeklinde tanımlanmaktadır. Aynı kanun maddesinin (r) bendinde önlisans, *“Ortaöğretim yeterliliklerine dayalı, en az iki yıllık bir programı kapsayan nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan veya lisans öğretiminin ilk kademesini teşkil eden bir yükseköğretimdir.”* ifadesiyle açıklanmıştır.

Yukarıdaki tanımlardan da anlaşılacağı üzere meslek yüksekokulları sanayi sektörü başta olmak üzere ticaret, turizm ve hizmet sektörlerine nitelikli işgücü yetiştiren eğitim-öğretim kurumlarıdır (Alkan, Suiçmez, Aydınkal ve Şahin, 2014). Bu nedenle meslek yüksekokulları, nitelikli işgücü yetiştirilmesinde belirli bir mesleğe yönelik gerekli yetkinliklerin sağlanmasında yüz yüze eğitim yöntemi ile sağlanan teorik bilgiler içeren derslerin yanında, iş yeri eğitimi ve staj gibi adlarla verilen ağırlıklı uygulamalı derslerin olduğu eğitim-öğretim sisteminin önemli bileşenlerinden birisidir (Göktürk, Aktaş ve Göktürk, 2013; Kaysi ve Gürol, 2017).

2547 sayılı kanunun 3. maddesinin (u) bendinde yükseköğretimde uygulanacak eğitim türleri örgün öğretim, açık, dışarıdan (ekstern) ve yaygın eğitim olarak belirtilmiş ve alt bentlerinde bu türler tanımlanmıştır. Düzenlemeye göre;

(1) *Örgün Eğitim: Öğrencilerin, eğitim - öğretim süresince ders ve uygulamalara devam etme zorunluluğunda oldukları bir eğitim - öğretim türüdür.*

(2) *Açık Eğitim: Öğrencilere radyo, televizyon ve eğitim araçları vasıtasıyla yapılan bir eğitim - öğretim türüdür.*

(3) *Dışarıdan Eğitim (Ekstern Eğitim): Yükseköğretimin belirli dallarında, devam zorunluluğu olmaksızın sadece yarı yıl içi ve sonu sınavlarına katılma zorunluluğu bulunan bir eğitim - öğretim türüdür. Bu eğitimi izleyen öğrenciler ortak zorunlu dersler ile gerekli görülen bazı dersleri, ilgili yükseköğretim kurumlarınca mesai saatleri dışındaki uygun saatlerde düzenlenecek derslerde alırlar.*

(4) *Yaygın Eğitim: Toplumun her kesimine ve değişik alanlarda bilgi ve beceri kazandırma amacı güden bir eğitim - öğretim türüdür.*

Her ne kadar 3. maddede uzaktan eğitim, yükseköğretim eğitim türleri arasında sayılmamış olsa da 44. maddeye dayanarak uzaktan eğitiminde bu türlerden birisi olduğu açıktır. Yükseköğretim Kanunu'nun 44. maddesine dayanarak uzaktan eğitimi, "Zamandan ve mekândan tamamen bağımsız bir şekilde öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak öğretim faaliyetlerinin planlandığı ve yürütüldüğü önlisans, lisans ve lisansüstü derecesinde eğitim veren bir eğitim öğretim türüdür." şeklinde tanımlamak mümkündür.

Yukarıda yer alan yükseköğretim eğitim türlerinin tanımlarından her bir türün kendine has özellikleri olduğu anlaşılmaktadır. Örneğin, örgün eğitimde, öğretim elemanları ve öğrenciler için teorik ve uygulamalı derslerde zaman mekân sınırlaması mevcuttur. Öte yandan akılcı, çağdaş, yenilikçi bir eğitim öğretim türü olarak nitelendirilen uzaktan eğitimde, zaman ve mekân sınırlaması olmaması, öğretim faaliyetlerinin bilgi teknolojilerine dayalı olarak planlanıp yürütülmesi, derslerin tamamen sanal ortamda canlı, görüntülü, sesli olarak derslerin işlenmesine ve öğrencilerin istediği zaman bunları tekrar izleyebilmesine, görüntüleyebilmesine imkân tanımaktadır (<http://uzem.cbu.edu.tr/tr/uzaktan-egitim-nedir>, 30.09.2020). Ayrıca uzaktan

eğitimde teknoloji ile uyumlu örgün eğitimden farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri de kullanılmaktadır.

Covid-19 küresel salgını nedeniyle sosyal mesafenin korunması, salgının yayılım hızını azaltmak amacıyla kamu kuruluşlarında esnek, dönüşümlü ve uzaktan çalışma sisteminin hayata geçirilmiştir. Ayrıca belirli özel sektör faaliyetlerinin durdurulması ya da yavaşlatılması, farklı yaş aralıklarına uygulanan karantina uygulamaları da mevcuttur. Salgının yayılım hızını azaltmak amacıyla uygulanan bu önlemler nedeniyle tüm yükseköğretim kurumlarında olduğu gibi ağırlıklı olarak uygulamalı derslerin bulunduğu meslek yüksekokullarında da örgün eğitimin verilmesi imkânsız hale geldiğinden zorunlu olarak salgın dönemlerine en uygun eğitim türü olan uzaktan eğitime acil geçiş gerçekleştirilmiştir. Uygulamalı derslerin olduğu meslek yüksekokullarında her ne kadar teorik dersler için örgün eğitim yerine uzaktan eğitim uygulanabilse de örgün eğitim yöntemiyle verilen iş yeri eğitimi ve staj gibi uygulamalı eğitim türlerini önemli ölçüde sekteye uğramıştır (Kırmızıgül, 2020).

Yükseköğretim kurumlarının bir kısmında uzaktan eğitim platformları küçük kitlelere ulaşmak ve örgün eğitimi tamamlamak amacıyla hâlihazırda kullanılmaktaydı. Fakat bu platformlar tüm ülkede zorunlu uygulanan uzaktan eğitime ani geçişin gerektirdiği büyük kitlelere ulaşmaya yetecek ölçüde bir altyapıya dönüşmemiştir. Bu nedenle salgın nedeniyle eğitim türünün bir anda değişikliğe uğraması eğitim türlerinin kendine has özelliklerinin bulunması, farklı ölçme değerlendirme yöntemlerinin kullanımını gerektirmesi gibi nedenlerle meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının teorik ve uygulamalı derslerin verilmesi noktasında uzaktan eğitime uyumu konusu gündeme getirmiştir.

### **Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Sistemine Uyumları**

Uyum, Türk Dil Kurumu sözlüğünde “*Toplumsal çevreye veya bir duruma uyma, uyum sağlama, intibak, entegrasyon.*” olarak tanımlanmaktadır. Başka bir ifadeyle uyum, insanların gerek özel yaşamında gerekse iş yaşamında ortaya çıkan sorunları çözme potansiyellerini veya yeni durumlara adapte olmalarını kapsayan bir kavramdır. Ayrıca her insanının deneyimleri farklı olduğundan uyum süreçleri de farklılık arz etmektedir (Akhunlar, 2010). Bu kapsamda, Covid-19 salgını ile birlikte zorunlu olarak uygulanan uzaktan eğitime ani geçiş uyum sağlanması gereken bir durum olarak karşımıza çıkmıştır. Çünkü öğretim elemanları yıllardır alışık oldukları yüz yüze eğitim türünü bırakarak daha önce hiç deneyimlemedikleri teknoloji ağırlıklı uzaktan eğitim

sistemine ve bu sistemdeki ölçme değerlendirme yöntemlerine geçmek zorunda kalmışlardır. Bu süreçte teknoloji kullanımı konusunda deneyimli olan öğretim elemanları yeni sisteme zorlanmadan uyum sağlarken, teknoloji konusunda deneyimleri olmayan öğretim elemanları ise uyum sağlamakta bir hayli zorlanmışlardır (Ayyıldız, 2020; Telli ve Altun, 2020).

Bu çalışmanın amacı Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının uzaktan eğitime uyum süreçlerinin belirlenmesidir. Çalışmada aşağıdaki sorulara da cevaplar aranmıştır.

1. Örgün eğitimden sisteminden uzaktan eğitime sistemine ani geçiş Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarını nasıl etkilemiştir?
2. Uzaktan eğitim sistemine geçişle birlikte öğretim elemanlarının gelişme ihtiyaç duyduğu alanlar nelerdir?
3. Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sürecinde hangi yeni özelliklerinin farkına varmışlardır?
4. Uzaktan eğitim sistemine geçişle birlikte öğretim elemanlarının kullanması gereken yeni yöntem, teknik ve materyallerin uygulamasında yaşanan güçlükler nelerdir?
5. Uzaktan eğitim sistemine geçiş öğretim elemanları üzerinde hangi mesleki kaygılara yol açmıştır?
6. Uzaktan eğitim sistemine geçiş öğretim elemanlarının mesleki gelişim açısından yeni ilgi alanlarının oluşmasına katkıda bulunmuş mudur?
7. Uzaktan eğitim sistemine geçiş sürecinde yaşanan sorunlar öğretim elemanlarının mesleki özgüvenlerinde ne tür etkilere yol açmıştır?
8. Uzaktan eğitim sistemine geçişle öğretim elemanlarının uyumları nasıldır? Öğretim elemanlarının uyumları arasında ne gibi farklılıklar bulunmaktadır?

### **Yöntem**

Çalışma; araştırma deseni, çalışma grubu, veri toplama aracı ve veri analizine ilişkin başlıklardan oluşmaktadır. Ayrıca bu çalışma, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nin 20.08.2020 tarih ve 2020/8 toplantı numarası ile 2020/187 karar numaralı etik kurul raporu ile etik kurallara uygun olarak yürütülmüştür.

### **Araştırma Deseni:**

Araştırmada, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının deneyimlerini ortaya koyan nitel yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Fenomenolojik araştırmalar kişilerin yeni gelişen olaylar ve olgular karşısında yaşadıkları deneyimleri irdeleyerek yaşanan deneyimin özüne ulaşmayı hedeflemektedir (Engelland, 2020). Böylece kişilerin deneyimledikleri fenomeni kendilerince nasıl tanımladıkları ortaya konabilmektedir (Husserl, 1970).

### **Çalışma Grubu:**

Çalışma grubunu Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi meslek yüksekokullarında görev yapan 10 öğretim üyesi ve 10 öğretim görevlisi oluşturmaktadır. Çalışma grubunun sözü edilen sayıda olması yeterli veri büyüklüğüne ulaşıldığını göstermekle birlikte, öğretim elemanlarının sorulara verdikleri cevapların tekrarlı içermesi de veri doygunluğuna ulaşıldığını göstermektedir (Guest, Bunce ve Johnson, 2006). Tablo 1’de katılımcıların demografik özellikleri sunulmuştur.

Tablo 1

#### *Katılımcıların Demografik Özellikleri*

No	Rumuz	Cinsiyet	Yaş	Unvan	Çalışma Alanı	Medeni Hali
1	KÖÜSOS	Bayan	35	Öğretim Üyesi	Sosyal Bilimler	Evli
2	EÖÜSOS	Erkek	58	Öğretim Üyesi	Sosyal Bilimler	Evli
3	EÖGSOS	Erkek	36	Öğretim Görevlisi	Sosyal Bilimler	Bekâr
4	EÖÜTEK	Erkek	36	Öğretim Üyesi	Teknik Bilimler	Evli
5	KÖGSOS	Bayan	49	Öğretim Görevlisi	Sosyal Bilimler	Evli
6	EÖÜTEK	Erkek	38	Öğretim Üyesi	Teknik Bilimler	Evli
7	KÖÜSOS	Bayan	44	Öğretim Üyesi	Sosyal Bilimler	Evli
8	EÖGTEK	Erkek	40	Öğretim Görevlisi	Teknik Bilimler	Evli
9	EÖGSOS	Erkek	54	Öğretim Görevlisi	Sosyal Bilimler	Evli
10	EÖGTEK	Erkek	40	Öğretim Görevlisi	Teknik Bilimler	Evli
11	KÖÜSOS	Bayan	37	Öğretim Üyesi	Sosyal Bilimler	Evli
12	EÖGSOS	Erkek	33	Öğretim Görevlisi	Sosyal Bilimler	Evli
13	EÖGTEK	Erkek	48	Öğretim Üyesi	Teknik Bilimler	Evli
14	EÖGSOS	Erkek	36	Öğretim Görevlisi	Sosyal Bilimler	Evli
15	KÖGSOS	Bayan	52	Öğretim Görevlisi	Sosyal Bilimler	Evli

---

16	KÖGSOS	Bayan	44	Öğretim Görevlisi	Sosyal Bilimler	Evli
17	KÖÜSOS	Bayan	35	Öğretim Üyesi	Sosyal Bilimler	Evli
18	EÖÜSOS	Erkek	46	Öğretim Üyesi	Sosyal Bilimler	Bekâr
19	EÖÜTEK	Erkek	51	Öğretim Üyesi	Teknik Bilimler	Evli
20	EÖÜTEK	Erkek	50	Öğretim Üyesi	Teknik Bilimler	Evli

---

Tablo 1 değerlendirdiğinde katılımcıların yaşları 33-58 yaş aralığında değişmektedir. Unvanları eşit şekilde dağılmış olup, çoğunluğu erkeklerden ve çalışma alanları ise sosyal ve teknik bilimlerden oluşmaktadır. Buna ek olarak, katılımcıların demografik özelliklerinin ayrıntılı olarak betimlenmesi araştırma sonuçlarının hangi bağlamlara aktarılabilmesiyle ilgili ipuçları sunmaktadır (Arastaman, Fidan ve Fidan, 2018).

### **Veri Toplama Aracı:**

Öncelikli olarak verilerin sağlıklı şekilde toplanabilmesi amacıyla Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanları ile ön görüşmeler yapılarak yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Öğretim elemanları ile yapılan bu ön görüşmeler çalışmanın güvenilirliği açısından gereklilik arz etmektedir. Sonrasında öğretim elemanları ile yüz yüze görüşmeler yapılarak sorular yöneltilmiştir. Soruların anlaşılmadığı durumlarda aynı sorular farklı açılardan sorulmuştur. Verdikleri cevaplar yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Verilerin doğru şekilde kodlanması amacıyla öğretim elemanlarının yazılı kayıtları da kontrol etmeleri sağlanmıştır (Arastaman, Fidan ve Fidan, 2018).

### **Verilerin Analizi:**

Elde edilen verilerin analizi içerik analiz tekniği kullanılarak yapılmıştır. İçerik analiz tekniği aslında bir kodlama yöntemidir. Başka bir ifadeyle, görüşme formunda ham ifadelerden elde edilen veriler, öncelikle standart hale getirilerek kodlanmaktadır. Yapılan kodlamalar sonrasında aynı anlamı ifade edenler temalara ve alt temalara dönüştürülmüştür (Hsieh ve Shannon, 2005). Kodlama ve temalandırma işlemleri sırasında inandırıcılığı sağlamak amacıyla meslektaş denetimi tekniğinden faydalanılmıştır. Bu tekniğe uygun olarak iki akademisyenden araştırılan fenomenin betimlenmesi, uygun araştırma yönteminin ve veri analizi tekniğinin seçimi ile veri analizi sürecinde kodlamaların ve temalara dönüştürme işlemlerinin uygunluğunu incelemeleri talep edilmiştir. Bunun yanında kodlayıcılar arası güvenilirlik tekniği de uygulanmıştır. Bu



doğrultuda bir akademisyenden kodlama ve temalandırma işlemlerini yapması talep edilmiş ve araştırmacının yaptığı işlemlerle karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma neticesinde kodlayıcılar arasında % 84 düzeyinde bir uyum olduğu görülmüştür (Arastaman, Fidan ve Fidan, 2018).

### Bulgular

Bu bölümde elde edilen bulgular temalar halinde sunulmuştur. Bulgular uzaktan eğitime geçiş, gelişime ihtiyaç duyulan alanlar, uzaktan eğitim sürecinde yeni fark edilen özellikler, uzaktan eğitimde uygulanan yöntem ve tekniklerde yaşanan sorunlar, uzaktan eğitimin yol açtığı mesleki kaygılar ve uzaktan eğitim sürecinde fark edilen yeni ilgi alanları, özgüven ve uyum temaları altında sunulmuştur.

#### Tema 1: Uzaktan Eğitime Geçiş

Uzaktan eğitime geçiş temasına ilişkin bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

#### *Uzaktan Eğitime Geçiş*

Kategori	Sıklık (f)
Uzaktan eğitim konusunda deneyimimim olmadığından kaygı duydum	10
Sağlık nedeniyle doğru bir uygulama olduğunu düşündüm	5
Zamanla uzaktan eğitime alıştım	4
Kaygı oluşmadı, uzaktan eğitime hazırlıklıydım	4
Önce üzülüm daha sonra derslere devam edebileceğim için mutlu oldum	1
Yeni uygulamanın heyecanını yaşadım	1
Kısa süreli olacağını düşündüm ama öyle olmadı	1
Öğrenci başarısı konusunda etkili olmayacağını düşündüm	1

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların büyük bir bölümü uzaktan eğitim sistemini daha önce tecrübe etmedikleri için kaygı yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öte yandan diğer katılımcılar fiziki mesafe nedeniyle kendi sağlıklarını güvence altında hissetmeleri, zamanla sisteme alışmaları, hazırlıklı ve deneyimli olmaları, geçici bir uygulama olarak görmeleri gibi nedenlerden dolayı kaygı yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

*“Teknoloji konusunda yetersiz olmam ve yüz yüze eğitime alışık olmam nedeniyle panik oldum”(EÖÜSOS).*

“Benim için sıkıntı yoktu. Uzaktan eğitim konusunda geçmiş tecrübem vardı”(EÖÜTEK).

## Tema 2. Gelişme İhtiyaç Duyulan Alanlar

Gelişime ihtiyaç duyulan alanlar temasına ilişkin bulgular Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3

### *Gelişime İhtiyaç Duyulan Alanlar*

Kategoriler	Alt Kategoriler	Sıklık (f)
Gelişime ihtiyaç yok	Gelişime ihtiyaç duyduğum alan olduğunu düşünmüyorum	4
Gelişime ihtiyaç var	Ders materyalleri hazırlama	12
	Uzaktan eğitime ilişkin program ve teknolojilerin kullanımı	7
	Dijital ortamda ders verme	6

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların büyük kısmının uzaktan eğitim sürecinde teknolojik altyapıyı kullanma, dijital ortamda ders materyalleri hazırlama ve ders verme konusunda gelişime ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Diğer katılımcılar ise gelişime ihtiyaç duymadıklarını ifade etmişlerdir.

“Uzaktan eğitime ani geçiş daha önce yüz yüze eğitimde ihtiyaç duymadığımız ders materyalleri konusunda hazırlıksız yakaladı. Örneğin sunumlar için slaytlar hazırlamak, Dijital ortamda ders verme konusunda gelişime ihtiyacım olduğunu hissediyorum.” (K1ÖÜSOS)

“Herhangi bir konuda hazırlıksız yakalanmadım. Öncesinde de girdiğim dersler ile ilgili yeterince ders notu ve doküman hazırlamıştım. Şu an için kendimi uzaktan eğitim ile ilgili herhangi bir konuda geliştirmeye ihtiyacım olduğunu düşünmüyorum.” (EÖÜTEK)

## Tema 3: Uzaktan Eğitim Sürecinde Yeni Fark Edilen Özellikler

Uzaktan eğitim sürecinde yeni fark edilen özellikler temasına ilişkin bulgular Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

*Uzaktan Eğitim Sürecinde Yeni Fark Edilen Özellikler*

Kategoriler	Alt Kategoriler	Sıklık (f)
Yok	Yeni bir özelliğimi fark etmedim	5
Var	Dijital ortamda da ders anlatabileceğimi fark ettim	4
	Öğrencilerle yüze yüze etkileşimin eksikliğini hissettim	2
	Yüz yüze eğitime nazaran motivasyonumun daha düşük olduğunu fark ettim	2
	Dijital ortamda iletişim ve hitabet	2
	Etkili ders içeriği hazırlayabilme	2
	Kriz yönetimi becerisi	2
	İşlerime daha kolay yoğunlaşabilme	1
	Dijital ortamda zaman yönetimi	1
	Kayıtlar aracılığıyla öz değerlendirme yapabilme yeteneği	1
	Teknolojik konularda eksikliğini hissettim ve geliştirdim	1

Tablo 4 değerlendirildiğinde katılımcıların büyük bir kısmı dijital ortamda etkin ders anlatabildiklerini, kriz durumlarında iyi yönetim sergiledikleri ve teknoloji konusunda eksik oldukları gibi yeni özelliklerini fark etmişler. Diğer katılımcılar yeni bir özelliklerini fark etmemişlerdir.

*“Zaman ve konfor açısından pozitif gibi görünse de yüz yüze olmayan bir iletişim ortamından öğretmen olarak hiç tat almadığımı söyleyebilirim. Ancak bu süreç bana kriz yönetimi konusunda başarılı olduğumu gösterdi.”(KÖGSOS)*

*“Herhangi bir yeni özelliğimin ortaya çıktığını düşünmüyorum.” (EÖÜTEK)*

**Tema 4: Uzaktan Eğitimde Uygulanan Yöntem ve Tekniklerde Yaşanan Sorunlar**

Uzaktan eğitimde uygulanan yöntem ve tekniklerde yaşanan sorunlar temasına ilişkin bulgular Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5

*Uzaktan Eğitimde Uygulanan Yöntem ve Teknikler*

<b>Kategori</b>	<b>Alt Kategori</b>	<b>Sıklık (f)</b>
Sorun Yaşamadım	Herhangi bir sorunla karşılaşmadım	5
	Uzaktan eğitime uygun içerik (slayt, video, vb.) hazırlayamama	7
	Öğrenci katılımının az olması	5
Sorun Yaşadım	Yüz yüze eğitimde kullanılan materyal ve yoğun etkileşimin eksikliği	5
	İnternet bağlantısıyla ilgili sorunlar	4
	Uzaktan eğitim altyapısını etkili bir şekilde kullanamama	3
	Uygulama derslerini yapamama	1

Tablo 5 değerlendirildiğinde katılımcıların çoğunluğunun uzaktan eğitimde kullanılan teknik altyapı, sunum hazırlama teknikleri, uygulama eksikliği, öğrencilerle sağlıklı iletişim kuramama konusunda sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Diğer katılımcılar herhangi bir sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

*“Uygulama dersleri sırasında güçlükler yaşadım; autocad programı üzerinden internet bağlantılı çizim yaparak dersi anlatırken bilgisayarın aşırı kasilması, internet bağlantısının kopacak stresi vb güçlükler yaşadım. Bu zorlukları aşmak için yapılması gereken daha güçlü bir bilgisayar almam gerektiğini anladım” (EÖGTEK)*

*“Daha önce sertifika almış olduğum programlarda, sunum hazırlama, kalabalık önünde konuşma, ders anlatma teknikleri gibi konularda katılım sağladığım için, derslerin slaytlarını hazırlamakta ve öğrencilere sunum yapmakta çok zorlanmadığımı belirtebilirim.”(EÖGSOS)*

### **Tema 5: Uzaktan Eğitimin Yol Açtığı Mesleki Kaygılar**

Uzaktan eğitime yol açan mesleki kaygılar temasına ilişkin bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6

*Uzaktan Eğitime Yol Açan Mesleki Kaygılar*

Kategori	Alt Kategori	Sıklık (f)
Kaygı yok	Mesleki kaygı yaşamadım	17
	Yeni beceriler edinmemi sağlayacak	2
	Öğrencilere ulaşmak için yeni olanaklar yaratacak	1
	Yüz yüze eğitime yeniden dönülecek	1
	Mesleki kaygı yaşadım	4
Kaygı var	Öğrenci ihtiyaçlarını fark etme olanağı olmuyor	1
	Mesleki tatminsizliğe yol açıyor	1
	Mesleki ve kişisel gelişimi olumsuz etkiliyor	1
	Makale yazmak ve okuma yapmak dışındaki akademik faaliyetler zayıflıyor	1
	Uzaktan eğitim nedeniyle daha az öğretim elemanına ihtiyaç duyuluyor	1

Tablo 6 değerlendirildiğinde katılımcıların büyük bir kısmının mesleki gelecekleri ile ilgili herhangi bir kaygı yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Diğer katılımcılar ise mesleki tatminsizlik, kişisel gelişimlerinin olumsuz etkilemesi, gelecekte istihdam sıkıntısı gibi nedenlerle kaygı yaşadıklarını belirtmişlerdir.

*“Herhangi bir kaygıya yol açtığını düşünmüyorum. Mesleki geleceğimiz konusunda ise bir belirsizlik görmüyorum.”(EÖÜSOS)*

*“Uzaktan eğitimin uzun süre devam etmesi halinde çok hocaya gerek kalmadan dersler merkezi anlatımla işlenebilir.”(EÖGSOS)*

### **Tema 6: Uzaktan Eğitim Sürecinde Fark Edilen Yeni İlgi Alanları**

Uzaktan eğitim sürecinde fark edilen yeni ilgi alanları temasına ilişkin bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7

*Uzaktan Eğitim Sürecinde Fark Edilen Yeni İlgi Alanları*

Kategori	Alt Kategori	Sıklık (f)
Yeni ilgi alanı yok	Yeni mesleki ilgi alanım oluşmadı	11
	Uzaktan eğitim platformları ve içerik hazırlama teknikleri	8
Yeni ilgi alanı var	Yeni araştırma alanları keşfetme	1
	Aileyle geçirilen zamanın değerini fark etme	1

Tablo 7 incelendiğinde katılımcıların çoğunluğu uzaktan eğitim sürecinde meslekleri ile ilgili yeni ilgi alanlarının oluşmadığını ifade etmişlerdir. Diğer katılımcılar ise uzaktan eğitimde kullanılan tekniklere, ailelerine ve yeni araştırma alanlarına yoğunlaşmışlardır.

*“Mesleğimde ilgi duyduğum konuların öncelik sıralamasında herhangi bir değişiklik olmadı. Yeni ilgi alanlarım oluşmadı.”(EÖGTEK)*

*“Bize kalan fazladan zaman kendi alanımdaki yeni yayınları, gelişimleri daha yakından izleme olanağı sağladı. Kişisel sınırlarımı daha iyi ölçebilmeme olanak sağladı.”(KÖGSOS)*

**Tema 7: Özgüven**

Özgüven temasına ilişkin bulgular Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8

*Özgüven*

Kategori	Alt Kategori	Sıklık (f)
Değişiklik yok	Özgüvenimi etkilemedi	13
	Uzaktan eğitimde karşılaştığım teknik sorunları aşmam özgüvenimi arttırdı.	5
Değişiklik var	Önemli ve güzel dersler anlatabilmek özgüvenimi arttırdı.	1
	Daha önce teknik konularda aldığım eğitimler uzaktan eğitim sürecinde özgüvenim arttırdı.	1

Tablo 8 incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun özgüven artışı veya azalması yaşamadıkları görülmektedir. Öte yandan teknik sorunları aşma, önemli ve güzel ders anlatabilmek ve geçmiş eğitim tecrübesi gibi etkenler katılımcıların özgüvenini artırmıştır.

“Tembellik ve monotonluğa itmesinin dışında özgüvenle alakalı bir değişim olmadı.” (KÖÜSOS)

“Bu süreci iyi yönetebildiğimi düşündüğüm için özgüvenim daha da arttı. Hangi ortamda olursa olsun derslerimi anlatabileceğimi düşünüyorum. Önemli olan öğrencilerime ulaşabilmem gerisi zaten çorap söküğü gibi geliyor.” KÖÜSOS

## Tema 8: Uyum

Uyum temasına ilişkin bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9

### Uyum

Kategori	Alt Kategori	Sıklık (f)
Uyum sorunu var	Daha önce hiç aşına olmadığım dijital ortamda ders vermek uyumu zorlaştırdı	5
	Hala uyum sürecini tamamlayamadım	2
	Verimi düşürüyor	1
	Eğitim içerikleri hazırlamada yaşadığım sorunlar uyum sürecini uzatıyor	1
	Dijital ortamda ders vermenin izleniyor izlenimi vermesi uyumumu zorlaştırdı	1
	Online ders anlatırken hareketsiz kalmak sorun yaratıyor	1
	Salgınin evde kalma zorunluluğu getirmesi uyumumu kolaylaştırdı	4
Uyum sorunu yok	Kurumun eğitim videoları ve eğitici kişisel videolar sayesinde uyum sağladım	2
	Uzaktan eğitim teknolojisini öğrenerek uyum sağladım	1
	Uzaktan eğitimde daha önceden tecrübem olması uyumu kolaylaştırdı	1
	Bilgisayar teknolojilerini bilmem uyumumu kolaylaştırdı	3

Tablo 9 incelendiğinde uyum temasında “uyum sorunu var” ve “uyum sorunu yok” şeklinde iki kategorinin bulunduğu görülmektedir. Katılımcılar daha önce hiç aşına olmadıkları dijital ortamda ders vermek zorunda kalmaları, uyum sürecini hala tamamlayamamaları, verim düşüklüğü, eğitim düşüklüğü, başkaları tarafından izlenme endişesi ve hareketsiz kalma gibi etkenlerin uyum sorununa yol açtığını belirtmektedir. Öte yandan, evde kalma zorunluluğu,

kurumun eğitim videoları ve eğitici kişisel videolar, öğrenme, geçmiş tecrübeler ve hazır bulunuşluluk gibi etkenler uyum sürecini kolaylaştırmıştır.

*“Uyum sağladığım söylenemez. Olumlu hiçbir katkısı olmamakla birlikte olumsuz açıdan etkileşimli bir ders işleyememe sebep oldu.” (KÖÜSOS)*

*“Covid-19 vakalarının artmaya başladığı Nisan ayında uzaktan eğitime geçmemizin ne kadar doğru bir karar olduğunu daha iyi anlamış oldum. Yüz yüze eğitim devam etseydi sınıfa girmekte endişe duyacaktım. Buda ders anlatmamı etkileyecekti. Bu kaygının olmaması bile uzaktan eğitime uyumumuzu daha da pekiştirmiş oldu.” EÖÜTEK*

### **Tartışma, Sonuç ve Öneriler**

Uzaktan eğitime ani geçiş, eğitim-öğretim sisteminin önemli parçası öğretim elemanlarını derinden etkilemiştir. Geçiş sürecinde Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi meslek yüksekokulunda çalışan katılımcıların büyük bir kısmı daha önce deneyimlemedikleri bir fenomen olan uzaktan eğitim ile karşılaştıklarında panik ve endişeye kapılmışlardır. Paniğe kapılmayanlar ise ilk etapta şaşkınlık yaşasalar da uzaktan eğitim sistemi ile küresel salgından korunacaklarını bilmeleri, sistemi zamanla rahatlıkla kullanmaya başlamaları, sisteme aşına olmaları ve kısa süre sonra yüz yüze eğitime geçileceği düşüncesiyle panik ve endişe duymamışlardır. Bu durum Durak, Çankaya ve İzmirli'nin (2020) yılındaki 'COVID-19 Pandemi Döneminde Türkiye'deki Üniversitelerin Uzaktan Eğitim Sistemlerinin İncelenmesi' adlı çalışmasının verileri ile örtüşmektedir. Durak ve diğerleri (2020) nitel çalışmalarında öğretim elemanların bir kısmının uzaktan eğitim sürecine hazır olmadıkları, sistemi kullanmakta zorlandıkları sonuca varmışlardır. Benzer şekilde, Marelli ve diğerleri (2020) uzaktan eğitime ani geçiş sırasında öğrenci ve öğretim elemanlarının verdikleri ilk tepkinin panik ve endişe olduğunu, ancak bu tepkinin zamanla hafiflediğini belirtmektedir.

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi meslek yüksekokullarında uzaktan eğitim sistemine geçişle birlikte ders işleme ve sunum teknikleri değişmiştir. Katılımcıların büyük bir bölümü bu konuda kendilerini yetersiz hissederek, ilgi alanlarını dijital ortamda ders verme ve ders materyalleri hazırlamaya yöneltmişlerdir. Bu sonuç Telli ve Altun'un (2020) "Coronavirüs ve Çevrimiçi (Online) Eğitimin Önlenemeyen Yükselişi" adlı çalışması ile paralellik göstermektedir. Telli ve Altun (2020), kuramsal tartışmalarında dijital ortamda eğitim veren bazı eğitimcilerin teknoloji, program kullanma, sunum teknikleri konusunda eksik olduklarını ve bu alanda



kendilerini geliştirmeleri gerektiğini vurgulamışlardır. Diğer öğretim elemanlarının ise ilgi alanlarında herhangi değişiklik olmamıştır. Bunun nedeni öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sistemini daha önce deneyimlemeleri, sisteme aşina olmaları ve çalışma alanların teknik bilimler olması ile açıklanabilir. Başka bir ifadeyle hazır bulunmuşluğun öğretim elemanlarını yeni ilgi alanlarına yöneltmemesi şeklinde ifade edilebilir. Bu noktada, Bao (2020) hazırbulunuşluluğun uzaktan eğitime ani geçiş konusunda önemli bir etken olduğunu ifade etmektedir. Zira online ders tasarımı ve içerik üretimi, bilginin öğrencilere ulaştırılması, uzaktan eğitim platformlarına erişim ve kullanım konusunda öğrencilere verilen destek, öğrenci katılımı ve uzaktan eğitim platformlarında yaşanabilecek aksilikler karşısında alternatif iletişim yollarının geliştirilmesi gibi başarı için önem taşıyan stratejilerin uygulanabilmesi belirli ölçüde hazırbulunuşluluğu gerektirmektedir.

Uzaktan eğitim süreci katılımcıların büyük bir bölümünün yeni özelliklerini fark etmelerine neden olmuştur. Dijital ortamda karşılaştıkları kriz durumlarında etkin kriz ve zaman yönetimi yapabildikleri gibi olumlu özelliklerini fark ederken, yeni teknolojik uygulamalar ve farklı ortamlarda ders vermenin motivasyon düşüklüğü yaratması gibi olumsuz özelliklerini fark etmişlerdir. Diğer taraftan bir kısım öğretim elemanlarının süreci daha önce deneyimlediklerinden ve bu nedenle herhangi bir sorun ve olumsuzlukla karşılaşmamalarından dolayı herhangi bir yeni özellik fark etmelerine fırsat olmadığı düşünülebilir. Bu durumun alanyazındaki benzer çalışmalarla tutarlık gösterdiği ileri sürülebilir. Örneğin Kalloo, Mitchell ve Kamalodeen (2020) deneyim eksikliği ve düşük hazırbulunuşluluk nedeniyle bazı öğretim elemanlarının beceri yenileme konusunda baskı hissedebildiklerini ifade etmektedir. Bu husus ise özellikle uzaktan eğitime uygun içerik hazırlama, yeni iletişim kanalları oluşturma ve teknolojik araçların kullanımı konusunda yeni özelliklerini fark etmelerine neden olmuştur (Kalloo, Mitchell ve Kamalodeen, 2020).

Uzaktan eğitim sistemi, beraberinde dijital ortamda yeni ders işleme tekniklerini beraberinde getirmiştir. Katılımcıların büyük bir kısmı daha önce tecrübe etmedikleri teknikleri kullanırken güçlük çekmişlerdir. Aynı doğrultuda Bozkurt'un (2020) "Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Süreci ve Pandemi Sonrası Dünyada Eğitime Yönelik Değerlendirmeler: Yeni Normal ve Yeni Eğitim Paradigması" adlı çalışmasında bir kısım öğreticilerin uzaktan eğitim sisteminde dijital becerilere sahip olmadığını bu durumun onları zorladığını belirtmiştir. Diğer katılımcıların çalışma alanlarının teknik bilimler olması, teknolojiye yatkın olmaları nedenlerinden dolayı

zorluk yaşamadıkları ifade edilebilir. Bu bulgu teknoloji ve uyum konulu çalışmaların sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir. Örneğin Mbengo (2014) öğretim elemanlarının teknoloji kullanımı konusundaki hazırbulunuşluluk düzeyleri yükseldikçe dijital uzaktan eğitim platformlarını benimseme ve etkili kullanma düzeylerinin yükseldiği sonucuna ulaşmıştır.

Her ne kadar katılımcılar uzaktan eğitim sürecinde birtakım zorluklar yaşasalar da büyük bir bölümü meslekle ilgili gelecek kaygısı taşımamaktadır. Fakat azınlıkta olan küçük bir kısım, dijital ortamın mesleki açıdan doyum sağlamadığı ve gelişimlerine katkı sunmadığını düşünmektedir. Ayrıca bu katılımcılar, uzaktan eğitim sürecinin uzun süre devam etmesi halinde öğretim elemanlarına ihtiyacın azalabileceğini düşünmüş, bu nedenle de istihdam sıkıntısı olabileceği yönünde kaygılar yaşamışlardır. Bu noktada, Akgün (2019) “Öğretim Elemanlarının Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Kabulleri ve Teknostres Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmasında teknoloji kullanımının öğretim elemanlarının mevcut becerileriyle ilgili yetersizlik hissine yol açabileceğini belirtmektedir. Yeni teknolojilerin beraberinde getirdiği güvensizlik, karmaşa ve belirsizlik gibi etkenler orta seviyede endişe, kaygı ve stres yaşamalarına neden olmaktadır (Akgün, 2019).

Uzaktan eğitim süreci, bazı katılımcıların ilgi alanları ile ilgili herhangi bir değişikliğe yol açmamıştır. Bunun nedeni süreçte kullanılan teknolojinin öğretim elemanları üzerinde zorlayıcı ya da kolaylaştırıcı etkide bulunmaması ile açıklanabilir. Bazı öğretim elemanları üzerinde ise teknolojik gereksinim zorlayıcı etkiye sahip olmuştur ve ilgi alanı haline gelmeye başlamıştır. Benzer yönde Turan ve Haşit (2014) “Teknoloji Kabul Modeli ve Sınıf Öğretmenleri Üzerinde Bir Uygulama” çalışmalarında teknolojinin insan hayatına girmesi birlikte kişinin davranışlarını değişime zorladığını ifade etmektedir. Bunun yanında yine Akgün (2019) teknolojinin kullanması ile birlikte insan yaşamını kolaylaştırdığı, zamanla daha fazla kullanılarak ilgi alanına dönüştüğünü belirtmektedir. Ayrıca katılımcılar uzaktan eğitim süreci ile birlikte süreçle birlikte kendilerine daha çok vakit ayırmaya başlamışlar. Bunu fırsata çevirerek ilgilerini akademik araştırmalara ve ailelerine yöneltmişlerdir.

Katılımcıların büyük bir kısmı uzaktan eğitim sürecinin kendilerini özgüven açısından etkilemediğini ifade etmişlerdir. Bunun nedeni her ne kadar öğretim elemanlarının başlangıçta bir takım olumsuzluklar ve sorunlar yaşasalar da, sorunların kısa sürede çözülmesinin alışma sürecini hızlandırmasıyla açıklanabilir. Diğer katılımcıların ise özgüvenlerinde artış meydana gelmiştir. Bunun nedeni deneyim eksikliği nedeniyle yaşanan teknik sorunlarının üstesinden

gelebilmelerinin ve dijital ortamda ders anlatabilmelerinin özgüven artışına yol açmasıdır. Bu durum Akgün'ün (2019) "Öğretim Elemanlarının Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Kabulleri ve Teknostres Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı çalışması ile uyusmaktadır. Akgün (2019) çalışmasının sonuç bölümünde teknoloji kullanımı konusunda yeteri kadar bilgi, deneyim ve yeterliliğe sahip kişilerin, teknolojileri rahatlıkla kullandıklarını fark etmeleri ile özgüvenlerinin daha da artacağını, endişe ve stres düzeylerinin önemli ölçüde düşeceğini belirtmektedir.

Uzaktan eğitim sürecinde bazı katılımcıların sistemi daha önce deneyimlemedikleri, süreçte birtakım sorunlar yaşadıkları, dijital ortamda verim alamadıklarını düşünmeleri, sürekli hareketsiz ve etkileşimsiz ortamda ders anlattıklarını ve derslerin kayıt alınmasının kendilerinin izlendiği hissi vermesi nedenlerinden dolayı uyum sorunu yaşamışlardır. Bazı katılımcıların ise uzaktan eğitim konusunda geçmiş deneyimlere sahip olmaları uyumlarını kolaylaştırmıştır. Aynı doğrultuda Turan ve Çolakoğlu (2018) "Yüksek Öğretimde Öğretim Elemanlarının Teknoloji Kabulü ve Kullanımı: Adnan Menderes Üniversitesinde Ampirik Bir Değerlendirme" adlı çalışmalarında, teknoloji ile daha önce tanışanların sonradan tanışanlara göre teknolojik değişimlere daha çabuk uyum sağladıklarını belirtmiştir. Ayrıca fiziksel mesafe korunması nedeniyle ev ortamında sürecin yürütülmesi ve kurumun sağladığı yönlendirici videoların takip edilmesi uyum sürecini kolaylaştırmıştır.

Uzaktan eğitim sürecine acil geçiş bazı kurumları ve öğretim elemanlarını hazırlıksız yakalamış bir takım sorunları da beraberinde getirmiştir. Bu doğrultuda kriz durumlarında yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime geçişlerde sorun yaşamamak için şu öneriler geliştirilebilir:

- Üniversiteler kriz durumlarında sağlıklı eğitim verebilecek uzaktan eğitim alt yapısı oluşturabilirler.
- Üniversiteler öğretim elemanlarına dijital ortamda sınıf yönetimi ve ders içerikleri hazırlama konusunda hizmet içi eğitimler düzenleyebilirler.
- Uzaktan eğitim sürecinde evlerinde ders vermek zorunda kalan ve bu süreçte hem mesleki destek açısından yalnız kalan hem de psikolojik açıdan yalnızlaşan öğretim elemanlarına kurum yöneticileri tarafından gerekli destekler verilebilir.
- Ayrıca uzaktan eğitim alt yapısına ulaşamayan ve daha önce bu sistemi tecrübe etmeyen öğrenciler için kamu kurum ve kuruluşlarınca gerekli destekler sağlanabilir.

Çalışmada sadece nitel yöntem kullanması ve çalışma grubunun Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarından oluşması çalışmanın kısıtlarını oluşturmaktadır. Ama benzer çalışmalardaki bağlamlara aktarma yapılabilir. Gelecekte Üniversitelerde fakülteler, yüksekokullar, enstitüler dâhil edilerek, daha büyük örneklem oluşturularak nicel çalışmalarla daha genel verilere ulaşılabilir.

Teşekkür notu: Değerli katkılarından dolayı Mehmet Hilmi KOÇ ve Tuncer FİDAN'a teşekkür ederim.

### KAYNAKÇA

Akhunlar, M. N. (2010). *Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ile uyum süreçleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Alkan, R. M., Suiçmez, M., Aydınkal, M. ve Şahin, M. (2014). Meslek yüksekokullarındaki mevcut durum: Sorunlar ve bazı çözüm önerileri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 4(3), 133-140

Arastaman, G., Fidan, İ. Ö. ve Fidan, T. (2018). Nitel araştırmada geçerlik ve güvenilirlik: Kuramsal bir inceleme. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 37-75.

Ayyıldız, P. (2020). Technology in classroom management. In M. Durnalı (Ed.), *Utilizing technology, knowledge, and smart systems in educational administration and leadership* (pp. 42-58). Hershey, PA: IGI Global.

Bakioğlu, B. ve Çevik, M. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 109-129

Bao, W. (2020). COVID-19 and online teaching in higher education: A case study of Peking University. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2(2), 113-115.

Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.

Çakın, M ve Akyavuz, E. K. (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansımaları: Öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 165-186.

Durak, G., Çankaya, S. ve İzmirli, S. (2020). Covid-19 pandemi döneminde Türkiye'deki üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14(1), 787-809.

Engelland, C. (2020). *Phenomenology*. Cambridge, MA: MIT Press.

Ertuğ, C. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.

Göktürk, İ. E., Aktaş, M. A. ve Göktürk, Ü. (2013). Sosyal bilimler meslek yüksekokullarının eğitim sürecinde; Uygulama açısından karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 3(4), 1-8.

Guest, G., Bunce, A. and Johnson, L. (2006). How many interview sare enough? An experiment with data saturation and variability. *Field Methods*, 18(1), 59-82.

Hsieh, H. F. and Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277-1288.

<http://uzem.cbu.edu.tr/tr/uzaktan-egitim-nedir>, 30.09.2020

Husserl, E. (1970). *The crisis of European sciences and transcendent alphenomenology: An introduction to phenomenological philosophy*. Evanston, Ill: Northwestern University Press.

Kaloo, R. C., Mitchell, B. and Kamalodeen, V. J. (2020). Responding to the COVID-19 pandemic in Trinidad and Tobago: challenges and opportunities for teacher education. *Journal of Education for Teaching*, 1-11. <https://doi.org/10.1080/02607476.2020.1800407>

Kaysi, F. ve Gürol A. (2017). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin işyeri uygulamalı eğitim süreçlerinin değerlendirilmesi 1/2. *Kesit Akademi Dergisi* 3(8). 266-280

Kırmızıgül, G. H. (2020). Covid-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 283-289.

Kurnaz, E. ve Serçemeli, M. (2020). Covid-19 pandemi döneminde akademisyenlerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, (3), 262-288.

Marelli, S., Castelnuovo, A., Somma, A., Castronovo, V., Mombelli, S., Bottoni, D., ... and Ferini-Strambi, L. (2020). Impact of COVID-19 lockdown on sleep quality in university students and administration staff. *Journal of Neurology*, 1-8. <https://doi.org/10.1007/s00415-020-10056-6>

Mbengo, P. (2014). E-learning adoption by lecturers in selected Zimbabwe State Universities: An application of technology acceptance model. *Journal of Business Administration and Education*, 6(1), 15-33.

Meltem, A. ve Küçükoğlu, M. T. (2020). covid-19 ve iş yaşamına etkileri: evden çalışma. *Uluslararası Yönetim Eğitim ve Ekonomik Perspektifler Dergisi*, 8(1), 71-81.

Mesci, H. ve Uzunbacak, S. D. (2019) Adalet meslek yüksekokulu öğrencilerinin kariyer gelişiminde Dikey Geçiş Sınavı (DGS) ile ilgili sorunları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9(2), 167-209.

Örs, F. (2003). Meslek yüksekokullarının toplumsal işlevi bir meslek yüksekokulunun kurumsal imaj araştırması. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(10). 1-16

Soylu, Ö. B. (2020). Türkiye ekonomisinde COVID-19'un sektörel etkileri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(6), 169-185.

Telli, S. G. ve Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.

Turan, A. H. ve Çolakoğlu, B. E. (2011). Yüksek öğrenimde öğretim elemanlarının teknoloji kabulü ve kullanımı: Adnan Menderes Üniversitesinde ampirik bir değerlendirme. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 9(1), 106-121.

Turan, B. ve Haşit, G. (2014). Teknoloji kabul modeli ve sınıf öğretmenleri üzerinde bir uygulama. *Journal of Alanya Faculty of Business/Alanya İletme Fakültesi Dergisi*, 6(1).

<http://uzem.cbu.edu.tr/tr/uzaktan-egitim-nedir>, 30.09.2020.

Üstün, Ç. ve Özçiftçi, S. (2020). COVID-19 Pandemisinin sosyal yaşam ve etik düzlem üzerine etkileri: Bir değerlendirme çalışması. *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*, 25 (Special Issue on COVID 19), 142-153.

## Extended Abstract

### Purpose

The aim of this study is to determine the adaptation experiences of academicians working in vocational schools of Burdur Mehmet Akif Ersoy University during sudden transition to distance learning due to Covid-19 pandemics.

### Method

A phenomenological research design was used in this study to uncover the experiences of academicians regarding the sudden transition to distance education from face-to-face education. Twenty academicians working in vocational schools of Burdur Mehmet Akif Ersoy University participated in this study. A content analysis technique was used to analyze data collected from participants.

### Results and Discussion

The results of the study were presented as themes. On transition to distance learning theme, the majority of participants stated that they had anxiety since they had never experienced such a mode of education before. The others purported that they had no anxiety due to such reasons as feeling safe in health issues due to physical isolation, getting used to the distance learning system over time, having preparedness and experience about technology and perceiving distance education as a temporary practice. This result was parallel with those of similar results in related literature, such as Durak, Çankaya and İzmirli (2020) and Marelli et al. (2020).

On the theme of skills required to be improved, the majority of participants stated that during pandemics they needed to improve their skills about using technological infrastructure of distance education, preparing instruction materials and lecturing in a digital environment, which is consistent with the findings of Telli and Altun (2020). The others remarked that they did not require to develop any skills during pandemics as they had experienced distance education systems before and were familiar with the methods used in such systems. Also these participants

were working in technical fields, which helped them to be prepared for using new technological platforms. This finding is consistent with the results of the similar research in the literature, such as Bao (2020).

On the theme of new features recognized during distance education, most of the participants stated that they noticed their positive features by being able to lecture effectively in a digital environment and performing effective crisis and time management skills. However, some negative features, such as lacking skills on technology use and low motivation due to the obligation of using new technological applications and lecturing in a digital environment without face-to-face interaction, had also been noticed. This finding is consistent with that of Kalloo, Mitchell and Kamalodeen (2020).

On the theme of problems about methods and techniques used in distance education, it was found that most of the participants had problems about technical infrastructure of distance education, presentation techniques, lack of practicing and not being able to make healthy contact with students. The others stated that they had no problem during distance education. This finding is consistent with the results of the studies about technology and adaptation, such as Bozkurt (2020) and Mbengo (2014).

On the theme of professional worries caused by distance education, most of the participants stated that they had no worry about the future of their professional lives. The others were found to have worries, such as professional dissatisfaction, negative effects on professional development and possible employment problems in future. This finding supports the results of Akgün (2019).

On the theme of new fields of interest noticed during distance education, it was found that the majority of participants did not develop new fields of interest. However, the others stated that they focused on the techniques used in distance education, their families and new research domains. Furthermore, preparing contents appropriate for distance education, creating new communication channels and the using technological devices had led to the development of new fields of interest, which overlaps with the findings of Turan and Akşit (2014) and Akgün (2019).

On the theme of self-confidence, it was found that the majority of participants had no increase or decrease in their self-confidence. Although the majority of participants had some problems at the beginning of the distance education, these problems led to no decrease in their self-confidence

since they were solved in relatively short time, which also quickened the adaptation process. The others stated that they had an increase in their self-confidence since they could overcome technical problems caused by lack of experience and lecture in a digital environment. This finding is consistent with that of Akgün (2019).

On the theme of adaptation, it was found that the factors, such as the obligation to lecture in a digital environment that participants were not familiar with before, participants' not completing adaptation process, low level of productivity, worries about being monitored by other people and long-termed motionlessness, had led to adaptation problems. On the other hand, the factors, such as the obligation to stay at home, instructional videos uploaded by the university, learning, past experiences and preparedness, had facilitated the adaptation process. Some participants also stated that having past experiences about distance education facilitated their adaptation to sudden transition to distance education, which resembles the findings of Turan and Çolakoğlu (2018).

### **Conclusion**

Sudden transition to distance education caught some higher education institutions and academicians unprepared and led some problems regarding the effective use of technological platforms. This fact had negatively affected the adaptation process of academicians working in vocational schools of Burdur Mehmet Akif Ersoy University.

**ETİK BEYAN:** *"Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Sürecinde Uyumlarının İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik araştırmalar Etik Kurulu'ndan 20.08.2020 tarih ve 2020/8 toplantı numarası ve 187 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde "Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim. "*